Resultaten Veiligheidsmonitor 2021

Het schooljaar 2020-2021 werd sterk beïnvloed door een schoolsluiting als gevolg van de coronapandemie; een gebeurtenis met veel impact op het dagelijks leven van leerlingen, docenten en schoolleiders. Juist in deze tijd was het van belang dat scholen inzicht hielden in de sociale veiligheid en het welzijn op hun locaties. Met dit doel werd de Veiligheidsmonitor po/vo afgenomen in de periode maart-juni 2021. Voor een groot deel viel deze periode binnen de schoolsluiting van het voorjaar van 2021. Bij de interpretatie van de resultaten moet hiermee rekening gehouden worden. Deze factsheet bevat de belangrijkste resultaten over pesten in het voortgezet onderwijs. Waar mogelijk, worden resultaten vergeleken met de meting in 2018.

In 2021 deden 8.206 leerlingen uit het voorgezet onderwijs mee aan de Veiligheidsmonitor, verdeeld over 36 schoolvestigingen. In 2018 waren dat 10.493 leerlingen.

DEELNAME VEILIGHEIDSMONITOR:	VOORTGEZET ONDERWIJS
2018	10.493
2021	8.206

In 2021 zegt 95 procent van de leerlingen dat ze (bijna) nooit gepest worden. Vijf procent geeft aan minstens één keer per week of vaker te zijn gepest. In vergelijking met 2018 is pesten op school niet meer, maar ook niet minder geworden. Kijken we naar de frequentie van pesten, dan wordt twee procent van de leerlingen soms gepest en bij drie procent gebeurt dat wekelijks of zelfs dagelijks.

Het vaakst worden gepeste leerlingen geconfronteerd met verbaal geweld (bijv. uitschelden, beledigende grappen, bijnamen, uitlachen) of relationeel pestgedrag (bijv. buitensluiten, negeren). Online pestgedrag (foto's, teksten of video's via bv. Whatsapp, Instagram, Snapchat) komt in 2021 nagenoeg even vaak voor bij leerlingen als in 2018. Pesterijen waarbij sprake is van ongewenste fysieke aanrakingen of geweld, komen voor bij zeventien procent van de leerlingen. Een vergelijking met 2018 is niet voor alle manieren van pesten te maken, omdat dit in 2021 anders is uitgevraagd.

FREQUENTIE EN WIJZE VAN PESTEN:

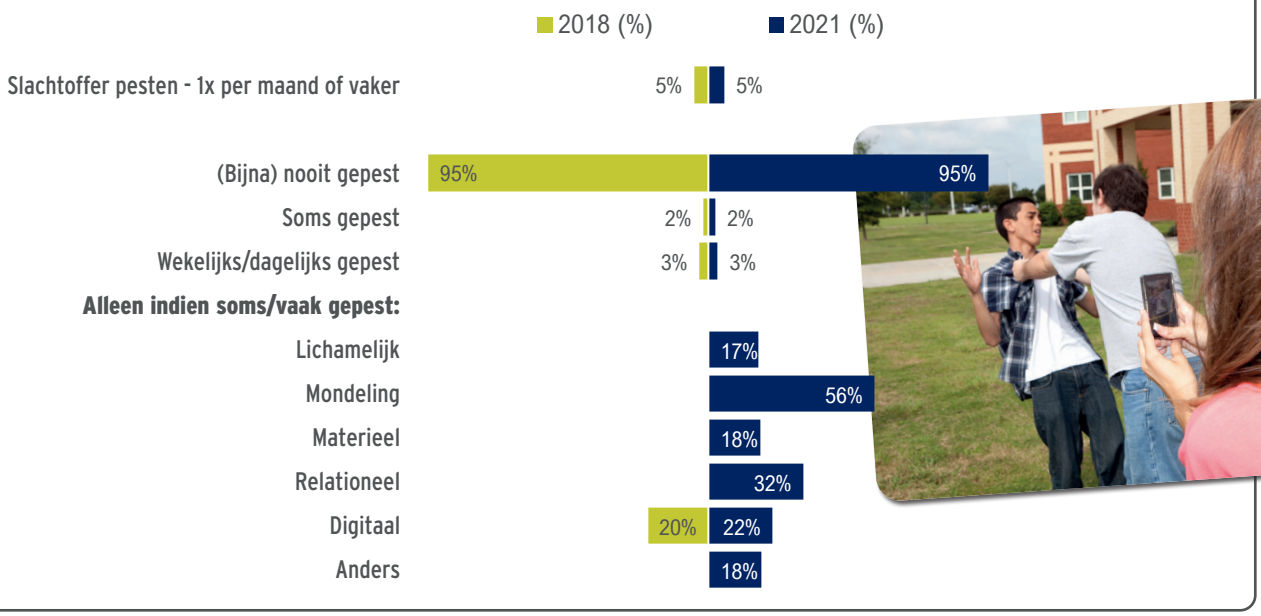

In 2021 worden leerlingen vaker gepest vanwege hun uiterlijk (45%) en minder vaak vanwege hun gedrag (35%) dan in 2018. Twintig procent van de leerlingen wordt gepest vanwege betere of slechtere schoolprestaties. In dertien à vijftien procent is het pesten geslachts- of lhbt gerelateerd. Gepest worden vanwege huidskleur of land van herkomst treft veertien à vijftien procent van de gepeste leerlingen. Gepest worden gewoon vanwege de kick van de pester, zien we in bijna dertig procent van de gevallen.

Leerlingen konden ook een categorie 'anders' invullen en de manier van pesten zelf omschrijven: zo'n zestig procent van deze leerlingen had totaal geen idee waarom ze gepest worden; de rest gaf meestal aan dat ze gepest worden 'gewoon omdat ze zijn wie ze zijn' of 'doen wat ze doen'.

GEPEST VANWEGE (ALLEEN INDIEN SOMS/VAAK GEPEST):

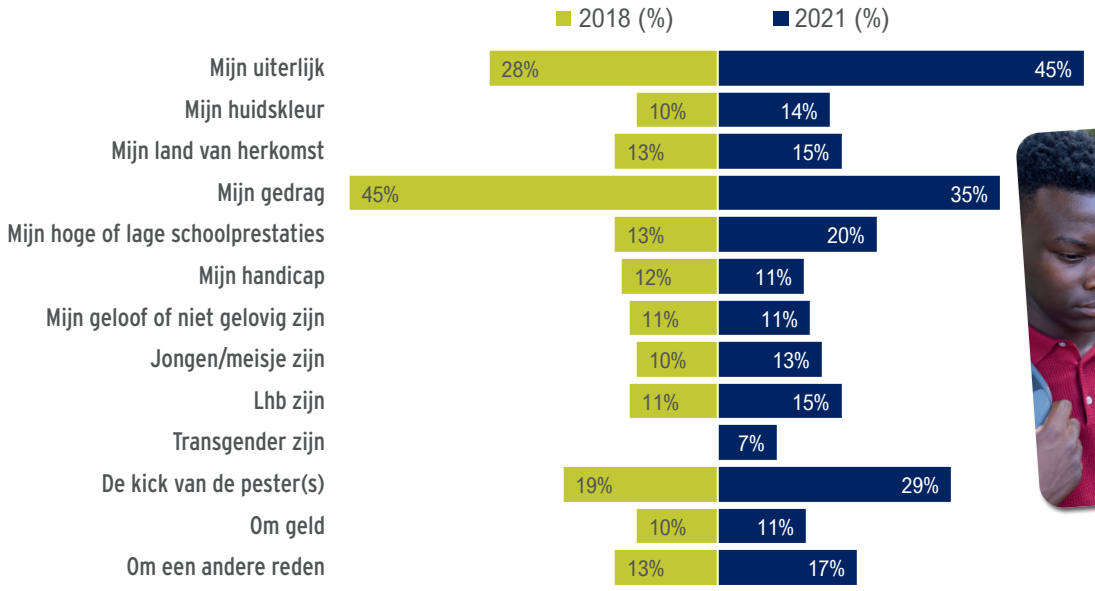

Een vijfde deel van de leerlingen die gepest zijn, heeft dit niet gemeld bij school, ouder of politie; een toename ten opzichte van 2018. Veder vindt in 2021 een substantieel groter deel van de gepeste leerlingen het niet nodig om de pesterijen te melden dan in 2018; 72 versus 49 procent. Een kwart van de leerlingen durfde het niet te melden en negen procent wist niet bij wie hij of zij daarvoor terecht kon. Van alle leerlingen in het vo is bijna zestig procent tevreden over de aanpak van de school tegen pesten. Iets minder dan een op de vijf leerlingen (18%) is daar niet tevreden over. Naarmate leerlingen vaker gepest worden, is de tevredenheid over de aanpak van de school tegen pesten beduidend minder.

MELDEN VAN PESTEN EN PESTBELEID:

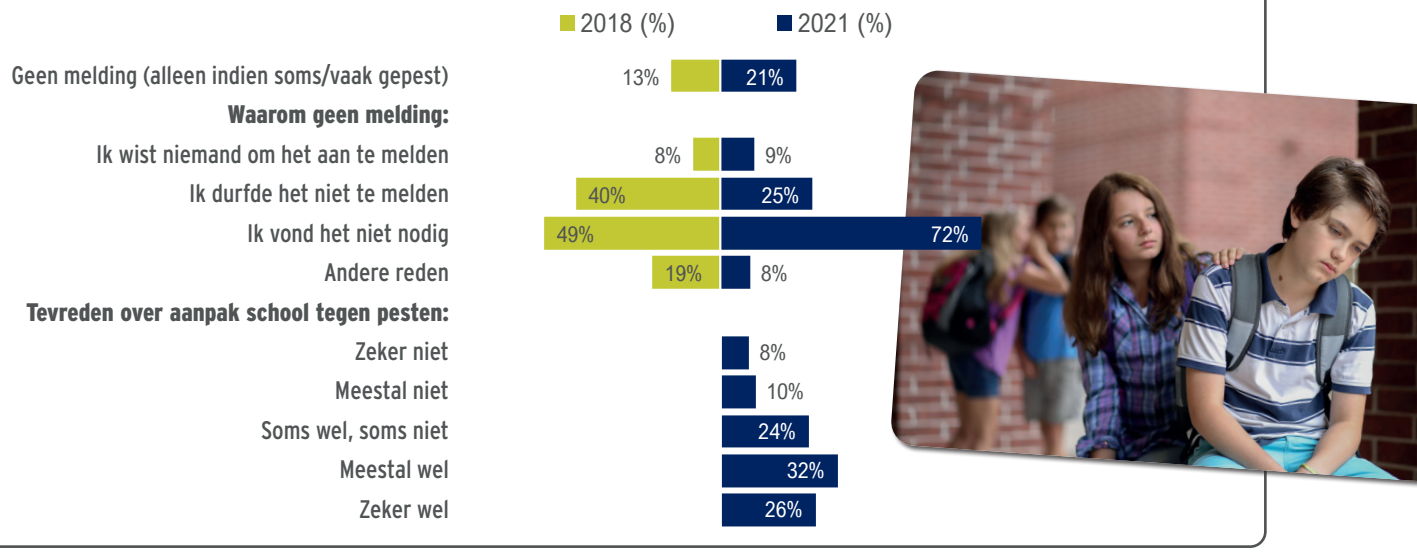

Frequente pesterijen van leerlingen vinden vaker plaatst binnen het schoolgebouw (31%) dan erbuiten (24%). Onderliggende gegevens bij deze vraag (niet in de figuur) laten zien dat pesterijen het vaakst gebeuren in de klas, op de gangen, op het schoolplein dan wel in de kantine of aula van de school. Dit zijn allemaal plekken waar doorgaans toezicht van docenten of ondersteunend personeel aanwezig is.

LOCATIE VAN HET PESTEN (ALLEEN INDIEN SOMS/VAAK GEPEST):

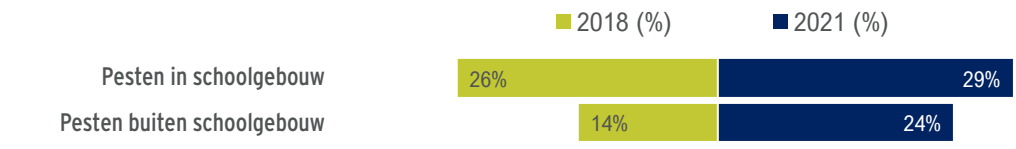

In het najaar van 2021 verschijnt het onderzoeksrapport. Hierin worden niet alleen de resultaten over de sociale veiligheid van leerlingen (pesten, geweld en veiligheid) weergegeven, maar is ook aandacht voor het welbevinden van leerlingen en hun ervaringen met online lessen tijdens de schoolsluitingen.

© 2021 Anja van den Broek & Clarie Ramakers ResearchNed Nijmegen in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding